

ЦИЈЕНА:

За Црну Гору на годину 8 перера, на по године 4 перера.
 За Аустро-Угарску Босну и Херцеговину на годину 12 перера на по године 6 перера.
 За све остале земље годишње до франка у злату, на по године до франка у злату.
 Преплата се прима само у годишњим и полугодишњим роковима.
 Поједини број 20 пара за Црну Гору, — за Иностранство 25 пара.

ГЛАС ЦРНОГОРЦА

ЛИСТ ЗА ПОЛИТИКУ И КЊИЖЕВНОСТ

Преплата се шаље непосредно Администрацији „Гласа Црногораца“ на Цетиње, а коме је наручио г. Вељку Рамадановићу, к. ц. агенту у Котор.
 Долиси се шаљу Уредашнштву. Рукописи се не враћају.
 Огласи се шаљу Администрацији и наплаћују се: за сваку реч или број од пет цифара из негит слова по 4 пара за први пут, а за сваки даљи пут по 2 пара, из виших слова сразмјерно више. Најмањи оглас наплаћује се 1 перер. — Осим најприје именоване цијене од рјечи, наплаћује се по закону о таксама још по 50 пара за свако поједино оглашавање.

Власник: Државна Штампарија

Изази суботом

Одговорни уредник: М. Павловић

СЛУЖБЕНИ ДИО

— Претписом г. Заступника Министра Просвјете и Црквенијех Послова од данас број 1939. одређена је на основу чл. 46. „Закона о народним школама“ комисија за овогодишњи учитељски распоред, коју састављају следећа господа: Мирко Мијушковић, професор и управитељ Велике Државне Гимназије; Перо Вучковић, професор и ректор Богословско-Учитељске Школе; Марко Вукосавић, секретар Министарства Просвјете; Андрија Јовановић, учитељ и управитељ овдашње основне школе и Митар Јовановић, овдашњи учитељ.

Из канцеларије Министарства Просвјете и Црквенијех Послова. Број 1939. Цетиње, 25. маја 1912. год.

НЕСЛУЖБЕНИ ДИО

Са пута Њ. В. Краља Господара

Бар, 24. маја. (Нарочити извјештај). — Његово Величанство Краљ Господар и Њихова Краљевска Височанства Краљевић Престолонаследник и Књагиња Престолонаследница јуче у 6 сати послје подне стигли су са пратњом на Тополицу, гдје су били дочекани од чиновништва и многобројног народа. У 6 сати јутрос стигао је под Бар царски јахт „Геа“. Чим је у пристаниште ушао, опалио је 21 топовски метак у знак поздрава. Са Вољуице био је отпоздрављен палбом наших топова. Кад се јахт „Геа“ приближио Тополици, поздрављено је краљевску заставу на Тополици и одмах се искитио разнобојним заставама и ту усидрио. Командант брода одмах је послао војну музику с брода на Тополицу, гдје је за вријеме ручка свирала. У 9 сати командант јахта одвезао се на Тополицу, гдје се уписао у књигу Његовог Величанства Краља Господара и Њихових Краљ. Височанства Књаза Насљедника и Књагиње Насљеднице. У 10 сати учинио је посјету обласном управитељу, а затим овдашњем аустроугарском вицеконсулу. Ове посјете послје кратког времена биле су враћене. У 3 сата послје подне командант јахта „Геа“ са свима официрима био је примљен од Његовог Величанства Краља и Њих. Краљ. Височанства, када су послужени чајем. За вријеме чаја Његово Величанство Краљ наздрављено је Аустриском Цару и сјајној и славној војној аустриској мрнарници, нашта се командант брода зачвалио и наздрављено Његовом Величанству Краљу, Краљици, Краљевском Дому и храброј црногорској војсци, а у 3¹/₂ сата Његово Величанство Краљ са пратњом пошао је на јахт. Кад је на јахту ступио, била је интонирана црногорска химна и испален 21 топовски метак. До јахта допратили су Његово Величанство Краља Њихова Краљ. Височанства Краљевић Престолонаследник и Престолонаследниковица, прегледали јахт, поздравили се са узвишеним путником и вратили се на Тополицу. При Њихову повраћају опет је била интонирана црногорска химна, и билу су поздрављени са 21 топовски метак. Тачно у 4¹/₂ сата по подне јахт „Геа“ са високим путником отпловио је из барског при-

станишта поздрављен пучњавом топова са Вољуице.

Беч, 25. маја. (Корбино). — Цар ће доћи лично на жељезничку станицу, да дочека Краља Николу.

Беч, 26. маја. (Корбино). — Сви листови најпријатељски поздрављају Краља Николу. „Фремденблат“ вели: Краљ Никола, који ће сјутра овдје приспјети, није непознат. Његова Суверена личност представља у цијелој Европи, а посебице за сусједну му Аустро-Угарску монархију у свима одношајима постојаног и вјештог политичког фактора. Лист узноси Краљеве заслуге за земљу Његову и вели да посјета нема никакву политичку посебну важност, али јој приписује симпатичан карактер. Сви остали листови износе заслуге Краљеве за Црну Гору и наводе добре одношаје између двију земаља, желећи Краљу Николи добродошлицу при доласку у Беч.

Трст, 26. маја. (Корбино). — „Геа“ је приспјела у 6 сати послје подне. Стационар Пантер и обалска батерија поздравиле су долазак Краља Николе са 21 топовским метком. Тек се „Геа“ усидрила, гувернер провинције и командат поморске власти отишли су да поздраве Краља, који се мало доцније морем одвезао у Мирамаре, одакле је посебним дворским возом са свитом у 8 сати у вече отпутовао за Беч. Одлазак Краљев обалска батерија поздравила је прописаном топовском палбом.

Беч, 26. маја. (Корбино). — Војни званични лист доноси наименовање Краља Николе за шефа 55. пјешадијског пука.

Јужна жељезничка станица, на коју ће приспјети Краљ Никола у 9 сати јутрос величанствено је окићена. На перону се налази почасна чета с музиком 24 пјешадијског пука. Такође су присутни Циглер, командант корпуса, Викуил војни гувернер Беча, Бинерт, гувернер доње Аустрије, Брцевоски, префект полиције и барон Гизл, посланик на Цетињу. У 8³/₄ приспјели су надвојводе: Пјер Фердинанд, Фрањо Салватор, Фридрих, Карлс Алберт и Рајнер. Иза тога је прислио Цар у униформи маршала са лентом Даниловог реда. Сакупљена огромна маса свијета бурно је поздрављала Цара.

Тачно у 9 сати ушао је у станицу посебни дворски воз, на шта је музика засвирала црногорску химну. На вагонском прозору појавио се Краљ Никола у народном црногорском одјелу са лентом Св. Стевана. При Његовом силаску из вагона Цар му је пошао у сусрет и Владари су се врло пријатељски руковали. Затим је Цар представио Краљу велестојнице, а Краљ Њему своју свиту, с којом се Цар разговарао. При сиједању владара у кола народ Их је одушевљено поздрављао. При доласку дворских кола у Хофбург на истом је извијена застава црногорска, а гарда је уз свирање труба и лупу добоша одала пред прси.

На дну скала дочекао је Краља Николу први дворски велики церемонијал гроф Монтенуово, као и велики церемонијал Кролојевски.

У сали су поздравили Краља министар Бертолд, дворски велестојници, министар Ауфенберг, министри аустриски и хонведски министар Хазај у име кабинета угарског. Краљ је држао подужи серкл. Послије кратког бављења у апартманима Краљ је вратио посјету Цару, гдје Му је исти саопштио наименовање за шефа 55 пука. У јутро је Краљ посјетио чланове владајућег дома. Јутрос је Краљ Никола положио у капуцинској цркви вијенац на гробовима Царице Јелисавете и Престолонаследника Рудолфа. У један сат био је ручак код Цара. У 3 сата послје подне Краљ је примио у Хофбургу дипломатски кор, затим је отишао у сусједну народну башту, гдје је положио вијенац на споменик Царице Јелисавете. Краљ се осјећа врло добро и дубоко дирнут општим, а особито с Краљеве Му стране учињеним пријатељским дочеком. Велика маса свијета сакупљена пред капуцинском црквом као и у народној башти симпатично је поздрављала Краља.

Беч, 26. маја (Нарочити извјештај). — Његово Величанство Краља Господара јутрос на станици дочекао је Цар са свијема ерцхерцозима. Музика је свирала црногорску химну. Цар и Краљ срдачно су се поздравили. Стојећи Краљ са десне стране Цара, прегледао је почасну чету, затим су се Владоици у четворопрежним кочијама одвезли у двор. Велика маса народа пред станицом и на улицама бурно Их је поздрављала. Станице и околне улице искићене су црногорским гробовима, заставама и зеленилом. Пред двором је непрегледни народ, међу њим много словенских ђака, који клицаху Краљу. Улаз у двор сав је у зеленилу. Бескрајна поворка дворских кола креће се за колима, у којима су Цар и Његов гост. У колима су чланови царске куће са сјајном пратњом, министри, генерали, разни велестојници. Војска у авлији Хофбурга одаје почести. Музика свира црногорску химну.

По утврђеном програму, Цар данас на подне даје у Краљеву част интимни доручак, а у вечер сјајни објед у Шенбруну, гдје ће бити изговорене здравнице.

Бечко грађанство на сваком кораку указује Господару живу срдачну пажњу. Одасуда се чују изјаве о Његовом најповољнијем здрављу и Његовој појави, која свакога задобија.

У писању бечке штампе поводом Господарево посјете види се једнодушност у признању Господару и Црној Гори. Сви велики листови доносе топле здравне чланке.

Службени „Винер Абендпост“ пише: Међу европским владоцима Црногорски Краљ, наш мили гост, по годинама владања најближе стоји нашем цару. Ми Аустро-Угарској умјемо достојно цијенити заслуге, које је Краљ Никола, као високи васпитач стекао на свијем пољима културног рада за своју државу, која снажно напредује. Лојалним сусједским учешћем пратимо напредовање најмилије европске краљевине.

Сви смо прожети најљепшим жељама, поздрављајући Краља Николу искреном добродошлицом. „Фремденблат“, орган министарства иностраних дјела, у уводном чланку, поздравља Господарев долазак у Беч бираним ријечима, слави његову дугу владавину пуну дивљења достојног културног рада, којем је један храбри и витешки народ уздигнут на степен заједнице европске просвјетности. Краљ Никола искористио је мудро и са необичном изражљивошћу одличне природне дарове својих Црногораца, којима сав цивилизовани свијет признаје јунаштво и од њих је створио државу, за коју читава Европа има само ријечи хвале. Монархија се искрено радује напретку Црне Горе, којој, као и осталим балканским државама, жели напредак и успјешно мирно развиће. Краљ Никола, који је изврстан дипломат и државник, врло добро зна да је наша монархија прожета мирољубивим тежњама, зато је посјета Краљева у вријеме турско-талијанског рата очигледан доказ да и Краљ Црне Горе дијели исте тежње у корист мира на Балкану, чиме ће Црна Гора стећи још веће заслуге и још шире опште признање као елемент мира и реда.

Изванредно топле и срдачне здравне чланке доносе два највећа бечка листа „Neue Freue Presse“ и „Tagblatt“. И они су пуни хвале за Краља и Црну Гору, радују се Краљеву доласку и веле, да ту радост дијели сав Беч. Краљ Никола је, веле, код нас одавна радо виђен. Црну Гору сви ми цијенимо и жељемо са њом бити у најбољем сусједству. „Tagblatt“ вели: Краљ Никола је одавна добио назив највећег Југославијана. Сад је то више него икад до сада. У истоме правцу пишу и сви остали листови. Овдашњи страни кореспонденти телеграфски су раширили изводе из здравних чланака по цијелом свијету, додавши, да је Краљева посјета у Бечу направила најљепши утисак, особито надмашују велику пажњу, коју је Цар указао Краљу именованим га шефом 55. пука пјешадије.

Беч, 26. маја. (Корбино). — „Н. Сл. Преса“ и „Фремденблат“ саопштавају да је Цар наименовао Краља Николу шефом 55. пјешадијског пука.

Беч, 26. маја. (Нарочити извјештај). — Цар је одликовао Краљицу Милену Јелисаветиним орденом, Насљеднику Данилу подарио је Својеручну слику у брилијантима са Својеручним потписом, Књазу Мирку подарио је Леополдова ордена велики крст, Књазу Петру велики кордон Гвоздене Круне; министра Греговића Цар је одликовао орденом Гвоздене Круне првог степена и подарио му велику златну кутију са Својим монограмом.

Беч, 26. маја. (Корбино). — На гала динеу Франц Јосиф подигао је Краљу Николи следећу здравицу: „Врло Ми је пријатно што могу изразити Вашем Величанству оно живо задовољство, које осјећам желећи Му добродошлицу. Посјета Вашег Величанства даје Ми

прилику да Му данас поновим израз Мојих најискренијих осјећаја, које Сам имао задовољство да Му посвједочим на дан педесетогодишњице владавине када је Ваше Величанство подигло Црну Гору за Краљевину. Надам се, да ће присуство Вашег Величанства у Бечу допринијети да се још више побољшају односи доброг сусједства и пријатељства, који постоје између наших држава. Гајећи најбоље жеље за срећу јуначког народа црногорског, желим да Вас увјерим, Сире, да Ваши напори, којима је циљ напредак Ваше земље и одржање мира, могу вазда рачунати на Моју симпатичну потпору. Дижем чашу у част Вашег Величанства и пијем у здравље цијеле Краљевске Породице.“

Краљ Никола одговорио је на Цареву здравицу, слједећом здравицом на француском језику:

„Благонаклоне ријечи, које Ми је Ваше Царско-Краљевско Апостолско Величанство упутило, јако су Ме дирнуле те Га молим да изволи примити израз Моје искрене благодарности. Окрећући очи на прошлост, Ја видим Моју владавину од педесет година стално обиљежену драгоцјеном симпатијом, коју Ми је Ваше Величанство указивало, као и недавно још приликом обнављања Црногорске Краљевине што ми је благоволило дати доказа својег посебног интересовања.“

Ваше су доброте, Сире, оне које се не заборављају и Ја ћу их се сјећати увјек, као што ћу се такође опомињати са срећом ласкавог и пријатељског дочека које Ми је Ваше Апостолско Величанство указало. Црна Гора, налазећи се поред велике Хабсбуршке монархије, богато се користи њеним сусједством и осјећа њена економска добробројства, дугујући јој за напредак своје културе и цивилизације. Такође сам сретан што могу увјерити Ваше Величанство, да сви моји напори теже да се што више притврде везе доброг сусједства и пријатељства, које срећно постоје између Његове царевине и Моје земље. Пошто је напредак Мога народа и одржање мира узвишена циљ Мојих старања, то врло искрено благодарим Вашем Величанству на симпатичној потпори, коју Ми извољева указати, те ће Ми тиме олакшати ту задаћу и у тим осигурањима Ја ћу наћи још више подстицања, јер долазе од Узвишеног Владара, који с правом ужива осјећаје свеопштег поштовања и дивљења, који су дубоко урезани у Моје срцу. Ваше Царско Краљевско Величанство изнијело је на врхунац своју доброту додирнувши најосјетљивије жице једног старог војника, давањем Му у сопственост један пук његове сјајне војске. Дозволите, Сире, да Вам за то изразим Моју најдубљу благодарност. Краљица и Моји Синови биће ванредно дирнути споменима, које им је Ваше Величанство одредило и ја Вам у Њихово име захваљујем из свег срца. Дижем чашу у драгоцјено здравље Вашег Царског-Краљевског Апостолског Величанства, у оно цијело Његовог Дома, пијем за срећу и напредак Његових народа.“

Беч, 27. маја (Корбино). — „Винер Алг. Цајтунг“, поздрављајући Краља Николу, вели, да онај који

пође у Црну Гору може се увјерити о огромном напретку постигнутом под мудром владавином њеног монарха. Није давно било кад се пут у Црну Гору сматрао као нешто одважно, који предузимаху путници жељни догађаја, а данас велика маса туриста користи се прољећем и јесени да обиђе Цетиње, Подгорицу и Никшић, гдје се има доста што шта видјети. Западна цивилизација продира јако у тој земљи. Краљ Никола је данас може бити у цијелој Европи најпопуларнији владар, а особито у Аустро-Угарској.

Беч, 27. маја (Корбино). — Синоћ је у Шенбруну био гала-дине у част Краља Црне Горе, на ком су присуствовали Цар, Краљ Никола, чланови царске породице, министри иностраних дјела Бертолд и Греговић, свита и великодостјници.

Беч, 27. маја (Корбино). — „Н. Сл. Преса“ констатује да је Цар Фрања Јосиф дочекао Краља Николу особитим пријатељством. Здравнице измијењене прожене су тоном осјећаја који се ријетко сусријећу у сличним званичним приликама. У Краљевим ријечима испољава се велика радост, коју Му је Цар учинио наименовавши га шефом пука, што ће још више зближити односе Аустро-Угарске и Црне Горе, која има велику важност по мир на Балкану.

Краљ је изјавио уреднику „Н. Беч. Дн. Листа“ велику радост на посјети Беча, кога Краљ слави као центар цивилизације и огњиште гостопримства. Краљ не може да нађе довољно ријечи да изрази Своје задовољство на указаном Му пријему од стране Цареве. У давању Му пука Краљ види одликовање земље и јуначке црногорске војске и вратиће се с неизгладимим убјеђењем, да је монархија прожета најпријатељским осјећајима за мирно развиће Црне Горе.

Беч, 28. маја (Корбино). — У мермерној сали Хофбурга Престолнаслѣдник Фрањо Фердинанд са Престолнаслѣдницом, дао је ручак у част Краља Николе, на коме су присуствовали министри иностраних дјела црногорски и остали велестојници црногорски, министар Бертолд са господом, велестојници дворски и државни, министар војни и барон Гизл. Послије ручка Краљ је у дворској ложи присуствовао тркама, гдје се живо разговарао с члановима Царске Породице.

На интимној вечери у Хофбургу присуствовали су Шпрехер, барон Гизл, дворски церемонијал гроф Монтенуово и први шеф одјељења министарства иностраних дјела Маћио, посебице позвани. Краљ је присуствовао смотри аутомобила, коју је цар у Шенбруну одржао, затим се врло пријатељски поздравио с Царем и осталим члановима царске породице.

Дворске и дипломатске вијести

— Њихова Краљ. Височанства Краљевић Наслѣдник и Књагиња Наслѣдница, који су прошле сриједи до Бара испратили Његово Величанство Краља Господара на путу за Беч, вратили су се на Цетиње у четвртак на ноћ.

— Јутрос рано Њено Краљ. Височанство Књагиња Наталија срећно је родила мушко чедо. Овај радосни глас, који је обрадовао не само наш узвишени Краљевски Дом него и цијелу земљу, муњевитом брзином пролето је како кроз пријестоницу, тако и кроз цијелу земљу, те су сви пријестонички кругови похитали на честитање срећним родитељима Њиховим Краљ. Височанствима Књазу Мирку и Књагињи Наталији. Исто тако стижу им из унутрашњости и са стране многобројне телеграфске честитке.

Међу првима, који су на овај радосни глас похитали да виде и поздраве новорођенче била је Њено Величанство Краљица која је у два маха долазила, да обиђе своју милу дјецу и унучади, а тако исто и Њихова Краљ. Височанства Краљевић Наслѣдник и Књагиња Наслѣдница.

Срећни родитељ Њ. Краљ. В. Књаз Мирко примао је честитања од ране зоре, а многи су се записивали и у књигама Њихових Величавстава, па и чланови дипломатског кора.

Узвишена мајка и новорођени Књажевић налазе се у најповољнијем здрављу.

— Њено Кр. Височанство Књагиња Ксенија поводом рођендана Њ. Краљ. В. Књагињице Јоланде благоизвољела је приликом излета овдашње женске радничке школе приредити за наставнице и ученице ове школе ручак, иза кога су ученицама раздијељени бомбони и слаткиши. Послије излета наставнице и ученице ове школе предале су у знак захвалности Њеном Кр. Височанству лијеп букет природног цвијећа.

— Досадашњи посланик Француске Републике на Цетињу Г. Гандеракс, премјештен је у Луксенбург, а на његово мјесто наименован је г. Енар, начелник одјељења у Министарству Иностраних Дјела у Паризу.

Књижевност, умјетност, просвјета

Спомен телеграфисти Филипу са „Титаника“. Главна дирекција шпанских пошта и телеграфа упутила је, преко међународног бироа, предлог управама телеграфског савеза да свијет учини признање ипошту телеграфисти Филипу, који жртвова свој живот, држећи се мјеста, на коме га дужност позиваше, и тражећи помоћ за све путнике који се налазаху на трансатланском „Титанику“ Заборављајући на себе, неустрашимо, шта њим заједно њега херојског борца за науку. Та црта хладног хероизма, највећег самопрегоревања, побудила је најплеменитије осјећаје колега на желе да учине пошту која се има одати овом мученику, и част која приличи његовој свијетлој успомени. Међународно биро прихватило је приједлог шпанске дирекције и споразумно са овом, ријешо је да питање изнесе идућој радиотелеграфској конференцији која ће се састати у Лондону. Обавијештене су све државе уговорнице како би могле дати инструкције својим делегатима прије но се крену за Лондон. Какво признање од свијета и заслужена награда овом славном покојнику, за његов примјер алтруизма и херојско полагање живота за дужност!

Савез словенских академија. У Петрограду су се завршила савјетовања изасланика словенских академија о оснивању: „Савеза словенских академија и учених друштава.“ Заступане су биле све словенске академије осим пољске академије у Кракову. Краковска је академија била изјавила, да јој њезини статут не допуштају да приступи оваквом савезу. Чешка академија у Прагу послала је као свога изасланика проф. Пастрнка. У име Југословенске Академије у Загребу дошли су на договоре Ватрослав Јагић и проф. И. Милчегић. Српску Академију у Биограду заступали су Ј. Стојановић и проф. др. А. Белић. Од Бугарске Академије били су проф. Милетић и Златарски. За руску академију водили су савјетовања Шахматов, Фортунатов, Корш, Ламански и Соболевски.

На овим савјетовањима примљене су потребне измјене у предлогу правила за будући Савез словенских академија на одобрење. А петроградској академији повјерени су послови око припрема за Савез. Главни је успјех ових савјетовања, да је примљена измјена предложених правила у том правцу, да ће у Савезу све академије бити равноправне. Свакој академији припадаће код одлучивања по један глас без обзира на број лица која учествују у савјетовању. Даље је закључено, да сједиште Савеза има у одређеном, трогодишњем турнусу прелазити с једне академије на другу. Тиме је одстрањен један од главних приговора предложеним правилима, која су у руској академији

давала три гласа, а осталима један до два. Осим тога је тај предлог правилацији да повјери све агенде Савеза сталном члану савезног средишњег одбора, изабраном између чланова руске академије, а који је настањен у Петрограду.

Сврха Савеза словенских академија, који ће се проширити и на учена друштва, биће да приволи у живот знаменитија научна предузећа на пољу славистике, и да приређује састанке словенских научних радника. На састанку 22. маја, који је био отворен и ширим круговима петроградских слависта, говорило се о томе којим ће смјером ићи будући Савез. Неки учесници (ак. Соболевски, ак. Шахматов, проф. Булић, проф. Бенешевић) споменули су каквим ће се питањима Савез бавити: Сабирање споменика словенске народне поезије и музике; издавање споменика старе црквене словенске литературе, поглавито Св. Тирила и Методија; издавање најстаријих глаголских текстова литургијскога садржаја; издавање снимка, планова и споменика хришћанских старина на Балкану код Словена и Румуна; организација антрополошког истраживања словенских народа; систематско сабирање географских назива у садашњим и негдашњим словенским земљама; систематско скупљање материјала о трговачким путевима међу Балтичким, Средоземним и Црним Морем у доба прије 1453. године; ново критично издавање списа мухамеданских списатеља о Словенима; организација савремене библиографије славистике; сабирање материјала за историју источног обрета у Словака и Мађара.

Петроградском дописнику прашких „Народних Листу“ рекао је Јагић последице свршених савјетовања о Савезу ово: „Савез словенских академија још није готов, али ће се сигурно остварити. Сложили смо се у главним тачкама, на са сад може приступити оснивању Савеза. Потешоће су нарочито у томе, што многи неумију разликовати политичке тежње од културних, па их радо мијешају.“

Садашња савјетовања у Петрограду знатно су привела ријешењу мисао Савеза словенских академија. Већ на петроградском састанку слависта године 1903. говорило се о остварењу ове мисли.

На словенским конгресима у Прагу и Софији на ново је та мисао потакнута. Остварити се није могла, јер је нарочито дипломатија правила сметње културном зближењу Словена.

Састанак народних стипендиста. На позив секретара Матице Српске Д-ра Тихомира Остојића, састрали су се 13. маја (други дан Духова) у Матичиним просторијама у Н. Саду бивши народни стипендисти, да се договоре о томе, како да се у овим тешким приликама Српскога Народа и материјално одуже своје долготрпору — Народу Српском. На састанак није дошло много њих, али, кад се узме да су многи послали или обећали своје прилоге тако, да већ сад има за зидање Текелијина споменика, у облику једне школске зграде у Будимској Епархији, близу К 2800, кад се узме да су многи писмено изјавили своје пристајање у начелу, и да је овом приликом све спремно за један шири збор народних стипендиста, може се рећи, да је овај први састанак с успјехом извршио предложени му задатак.

На састанку су били: Д-р Душан Дима, општ. лекар — Рума, Милутин Јакшић, професор богословије у миру — Вел. Кикинда, д-р Сима Матејин, лекар — Т. Кањижа; из Новог Сада: д-р Милош Бокшан, адвокат, Јован Живоновић и Александар Замуровић, професори, д-р Тихомир Остојић.

Сазивач конференције извјестио је, прије свега, о досадашњем одзиву и стању овога посла. На позив који је о Ускрсу био упућен преко преко „Браника“ „Заставе“, „Србобрана“ и „Српства“ „Бившим питомцима задужбине Саве Текелије“, одазвали су се неки прилозима, неки писменим изјавама.

Прилоге су дала ова господа: д-р Тихомир Остојић К 400, д-р Вељко Георгијевић, адвокат — Рума К 200, д-р Јован Пивнички, адвокат — Т. Бечеј К 100, д-р Богдан Давидовић, адвокат — Т. Бечеј К 200, Јован Смедеревач, инжињер — Биоград К 500, Милутин Јакшић К 50, д-р Сима Матејин К 50, д-р Душан Зима К 50, д-р Милош Бокшан К 100.

Писмене изјаве послала су ова господа: Стеван Димић, вијећник Кр. Банског Стола у миру, пише из Граца, да је сазивач по његову мишљењу, говорио „не само њему, него свима бившим Текелијиним питомцима из дна душе“, те прима предлог. Држи, да би требало да се сви питомци организују као просвјетно друштво, којем би био задатак да подигну школу и издржава и, по могућности, такође и све остале наше просвјетне институције подупиру. Моли, да га извјестимо о нашој одлуци, јер сам не може доћи на конференцију, па ће и он послати своје отплате.

Владимир Жакић, инжињер из Дарувара, изјављује, да прима предлог сазивачев. По његову мишљењу назив „отплаћивање

стипендијског дуга“ није zgodан, јер ће многи од бивших народних стипендиста мислити да се одужио народу, ако отплаати своту коју је као стипендију примио. Ми се можемо одужити само поштеним радом на подизању нашег народа. И материјално потпомагање спада овамо, но то је само дјелић дуга који се од нас тражи. Предлаже да се оснује удружење не само Такелијанаца него свију бивших народних стипендиста с прогресивном чланарином, рачунајући од треће године по свршеним наукама. Они бивши народни стипендисти који су тако сиромашни да не би могли платити, али се одликују својим радом на унапређењу Српског Народа, били би бесплатни редовни чланови удружења. Они, пак, који неће и не могу плаћати чланарину, а ни својим радом се не одужују народу, имали би се засебно у годишњем исвјештају забиљежити, нека се зна, гдје смо и какви смо. На овај начин би удружење увијек имало на очима све бивше народне стипендисте, а јавност би знала, колико користи има Српски Народ од својих стипендиста.

Д-р Јован Пивнички, адвокат из Турског Бечеја, пише, да је спречијен доћи на састанак, стога шаље своје мишљење у писму, јер држи, „да не може бити горег становништва, него цијелој се ствари наросто невјешт чинити“. И он одобрава мисао, да се примљене стипендије сматрају као дуг који се има народу вратити, али, жели, да се остави савјести сваког појединог, да одреди кад, како и колико да враћа. Објективно правичну мјеру враћања дуга апсолутно није могуће поставити. Ко одмах на почетку самосталног живота врати све, много је више вратио него онај који то тек позније учини; или, ако онај који се налази у сјајним приликама, врати оно што је примио, није за цијело то учинио што је учинио онај који у скромним приликама живи и т. д. Треба оставити савјести сваког појединог како да се одужује, а да та савјест не засни, добро је то питање на тапету одржавати.

Д-р Милан Поповић, општински лекар из Ст. Бечеја, и Д-р Богдан Давидовић, адвокат из Т. Бечеја, јављају да су спречени да дођу на састанак, али у начелу пристају на приједлог.

Конференција узима на знање извјештај сазивачев.

Прелази се на претрес предлога који је сазивач у свом позиву изнио, узимајући у обзир и предлоге који су у поменутом писменим изјавима достављени. Послије подужег разговора и расправљања одлучено је једногласно:

1. Да Такелијанци подигну једну школску зграду у Будимској Епархији, као споменик Сави Текелији. Епархијска управа ће се умолити, да за ту зграду одреди zgodно мјесто, које одговара пиетету према великом народном добротору. Сви Такелијанци ће се позвати да приложе за овај мах колико више могу, да би се овај споменик Сави Текелији могао подићи.

2. Прилози за споменик Текелијин нека се и даље шаљу Централном Кредитном Заводу у Новом Саду. Овај завод ће се умолити, да се новац који му се на ту сврху пошље води под насловом: Прилози Такелијиних питомца за градњу једне школске зграде у Будимској Епархији, као споменика Сави Текелији.“

3. Сви они Срби који су уживали стипендије и припомоћи из јавних народних стипендијских или припомоћних заклада основаће Српско Просвјетно Друштво. Сваком члану ће се оставити да сам одреди колико ће на годину уплаћивати на потребе друштва, и да одлучи, да ли ће годишњу уплату дати одједном или у мјесечним обрацима. Примаће се и мање уплате, од једне или двије круне на мјесец.

4. Српско Просвјетно Друштво ће од уплата бивших народних стипендиста основати фонд из којег ће се подмиривати савремене актуелне, важне потребе Српског Народа, нарочито такве које се изненада јаве, треба их брзо подмирити, а нема ниодкуда материјалних средстава да се оне задовоље. Међу такве потребе у овај мах иду: 1.) Рад на друштвеном просвјештавању (образовање специјалиста по овој струци, држање јавних предавања и научних и стручних течајева, отварање јавних књижница, издавање стручних књига по овом предмету и т. д.); 2.) потпомагање да се штампају књиге и листови који су безусловно потребни српском друштву, ако нема изгледа на њихов рентабилитет; 3.) специјално усавршење стручњака који су потребни српском друштву, ако нема стипендија или какве друге могућности да се они образују (на пр. стручњаци за драматургију, књижничарство, статистику, националну економију, архиварство, за разне умјетности и технику); 4) социјалство, као његовање тјелесне културе; 5) потпомагање културних радника који су без своје личне кривике допали биједи и невоље. — Које су актуелне културне потребе Српског Народа, о томе ће Просвјетно Друштво сваке године одлучивати.

5. Конференција умољава г.г. д-ра Душана Диму, Радивоја Врховца, Стевана

Милованова, д-ра Миладана Свињарева, д-ра Васу Царићевића и д-ра Тихомира Остојића да се образују као привремени одбор бивших нар. стипендиста који ће послове даље водити и појединце ово извести: 1) Израдиће у детаље пројекат о организацији Просвјетног Друштва бивших нар. стипендиста; 2) уочи ванредне скупштине Матице Српске сазваће збор свих народних стипендиста и поднијеће им поменути пројекат на претрес и одлуку; 3) позваће својим путем на тај збор све бивше народне стипендисте.

6. Конференција умољава сазивача др. Тихомира Остојића, да извјештај о овој конференцији објави преко српских новина, да би тако доспало до свакога народног стипендиста.

Како је дневни ред исцрпен, конференција се затвара. Чланови конференције су се разишли с увјерењем, да је овај састанак био посвећен интересу Српског Народа, да су одлуке, донесене на њему, корисне и остварљиве, и да ће, с тога, највише на све стране на одобрење и помоћ.

НАРОДНО ЗДРАВЉЕ

Сунце и туберкулоза.

Не само у другим земљама већ и код нас се пише много о туберкулози. Нема дана а да не изиђе по који поучан чланчић о овој несрећној болести. Како су сви наши лекари школовани у другим државама и прате своју науку највећим дијелом из књига и листова на туђим језицима могао би неко тврдити, да лекари стоје под утицајем духовног и материјалног живота других народа па због тога пишу много о овој болести, јер је она у другим државама постала страшно и бич и својом разорношћу учинила, те је код њих туберкулоза најважније дневно питање. У неколико је ово истина. Али и ми имамо својих домаћих брига и невоља; и код нас јектика почиње да узима такве размјере, да питање о борби против ове тешке и разорне болести постаје и код нас важно и горуће питање. Борба против туберкулозе постало је и код нас питање које је сазрело да се стави на дневни ред. Сваки практичан лекар свакодневно у својој пракси наилази на многе туберкулозне болеснике. Немамо тачно утврђен број болесних и умрлих од туберкулозе, али нам искуство каже да је се она зацарила код нас, да стално напредује, да сваке године све више породице увија у црнину, да ствара све већи трошак око лијечења и издржавања туберкулозних болесника, да се сваки са забринутошћу пита, каква ће нам будућност бити, ако се одржи овај правац напредовања.

С тога сваки лекар и други пријатељ народни осјећа потребу да са своје стране учини и допринесе, да се обузда и ограничи нагло ширење туберкулозе. Једно од многих средстава које моћно помаже нама у борби против свих облика туберкулозе а које нас ништа не стаје јесте — сунце.

Један велики њемачки умјетник на једној слици представио је животворно дјелство сунца. У средини је насликано сунце које баца и расипа у много боја зраке своје на околне стијене, шуме и ливаде остављајући на њима своје трагове. Изгледа као да су се сунчеви зраци упили у ткиво стијена и ливада да тамо оживљавају и стварају живот. Свака зрака трепери те изгледа као да се креће, као да је жива. Посматрач осјећа, да сунце не расипа своје зраке већ да сваки зрак бјежи, одваја се од сунца гоњен вољом и жудњом да живи и чежњиво се упија у стијену, у земљу, ливаде и шуме да тамо настави даље свој живот, да ствара живот који моћно избија са површине стијена и ливада. Гдје доспјева сунце, ту се јавља живот и кретање. То исто важи и за живот човјечи.

Некада се ово није мислило. У новије вријеме све се више цијени значај сунца по човјече здравље а нарочито у спречавању да се туберкулоза не шири и развија а и у лијечењу разноврсних облика ове болести.

Наука је као проузроковаче многим болестима па и туберкулози (код нас се чешће каже јектика, сушица) означила ситне живе клице. Као што сваки живи створ при извјесним спољним погодбама успијева а при другим кржљави и пропада, тако и туберкулозна кухна клица живи дуго у ћошковима и мрачним становима и мјестима а вене и пропада под утицајем сунца. Сунце убија брзо и јако туберкулозне клице а у колико је ових мање у толико ће бити ријеђе и слабије зараживање туберкулозом. Сунце утиче врло повољно на расположење, на душу, ћуд и живце човјече. У сунчаном предјелима и мјестима има више радости, веселости и доброг расположења. Цијело здуже се оживљава и кријени и под утицајем веселе и расположене душе туберкулозне клице и ако доспју у човјече тијело, тешко ће наћи погодан земљи-

шта за своје успјешно развиће. Исто тако сунце оживљава и освјежава цијело тијело наше. Размјена материја је живља. Крв струји брже и садржи више крвних зрнаца, те боље храни сваки дио тијела и боље брани цио човјечи организам од разних штеточина па и од туберкулозних клица. Човјек боље једе, боље искористићава унијету храну а са тии боље напредује, постаје јачи, крепчи и способнији за одбрану од сваког непријатеља свога здравља. То је утицај сунца у погледу одбране, да се туберкулоза не развије у нашем тијелу.

Ако, пак, постоји ма какав облик туберкулозе, сунце може послужити као лијек и то често као најбољи и једини лијек. Свакодневно лекари у својим листовима саопштавају искуство које су стекли лијечећи разне облике туберкулозе сунчевим зрацима у високим предјелима, у лежилиштима и болницама. Исто тако се многе примјери доброг утицаја сунца на обалама мора а и унутрашњости. Једном ријечи, гдје год има сунца може се оно употребити као лијек. Неоспорно је доказан добар утицај сунчевих зрака у лијечењу шифозне и гнојних шифозних жлијезда. Тако исто туберкулоза костију и зглобова одлично се лијечи помоћу сунца. Не мање је запажен повољан утицај код опште туберкулозе

Сунце нас штити од туберкулозних клица убијајући их и смањујући их, те има мање изгледа, да ћемо се заразити јектичавим клицама. Сунце кријени и душу и тијело наше, те нас оспособљава да утицај ових клица у зачетку угушимо, ако су ушле у тијело наше. Сунце нам помаже да се излијечимо од разних туберкулозних обољења ако се на zgodан начин послужимо њим. Сунце је наш бесплатан велики пријатељ. Оно нас лијечи бесплатно и штити бесплатно. И ипак смо му непријатељи. Не волимо га. Оно куца на наша врата да уђе, а ми врата на кући отварамо ка сјеверној страни. Оно се помаља испред наших прозора а ми му разним средствима забрањујемо улаз. Оно чини природу и околину лијепим и дражесним и измамљује нас да одемо у поља и шуме а ми бјежимо у каване и смрдљиве пивнице. Оно нам брије ријеке и мора и чини топлоту воде подесном и зове нас да се купамо голи по ријекама, да се ваљамо по обалама, да се возимо и весламо дуго на чамацама пуштајући зраке сунчеве да нас грјују и пеку, а ми се годишње купамо највише неколико пута и то за кратко вријеме, као што се ради сваки посао који се човјеку не мили.

Свуда и сваком приликом сунце нам се појављује као пријатељ и избавитељ а ми га сматрамо као несносног наметача. С тога јектика и царује код нас.

Д-р Хран. М. Јоксимовић — Смедерево.

НАРОДНА ПРИВРЕДА

Устобоља и шап или шапа

Ни једна од сточних болести не шири се тако лако и брзо као устобоља и шап или шапа. Ова заразна болест јавља се готово поглавито код преживара, каткад код свиња а ријетко кад код коња, паса и др.; непажњом може те појавити и код људи. Дешава се, да се иста пренесе са говеди на козе, свиње, овце или обратно.

Узрок је овој заразној болести заразна материја, једна врста врло сићушних гљиваца, која ужасном брзином допире у животињско тијело, било водом или храном, ваздухом, додиром, њушењем, лизањем и т. д. и проузрокује болест, која се брзо и лако преноси са једне на другу животињу.

Клице ове заразе налазе се у течности у мехурићима (бешичицама) и чирићима и у плућима. Ти се мехурићи налазе у устима или пањима; даље се налазе те клице у плувачици, млијеку, ваздуху, зноју, балежи и мокраћи. Прије заразна клица, које се луче кроз плућа и кожна испарења, не шире се далеко већ само 3—5 метара у пречнику.

Клице су толико издржљиве, да се за читаву годину дана могу одржати на пр. у стајском љубрету, и послје тога времена ако се доведе здрава стока на то мјесто, може се заразити; или ако штала, у којој је била заражени стока овом болешћу, није окречена и дезинфицирана, под и јасла нијесу такође добро опрани и дезинфицирани, може у истој послје другог времена, здрава стока примити те заразне клице и проузроковати заразу.

Ширење устобоље и шапа бива непосредно и посредно. Непосредно, ако здрава стока дође у додир или јесте стално са зараженом стоком или са стоком, која је ускоро болест пребољела, као на панађурима, пашњацима и у стајама. Посредно, пак, ако се здрава стока смјести у железничке форгоне, шлепове лађа, штале и т. п., у којима је заражена стока била, или се здрава стока тјера путевима по ливадама и пашњацима на којима је

била заражена стока. Даље са шири различним бактеријама на сијену, слами — простирици, одјелу, сточним трговцима, цоткиваџима, ковачима, штројачима, прегледачима, калаузима, послугом, рабацијама и др.

Знакова, по којима се утврђује устобоља и шап, има доста, и што је најглавније, очигледни су.

Има два вида ове болести: шап у устима и шап на пањима. Оба ова вида могу се посебно или скупа појавити.

Болест се на стоци појави другог а најдаље шестог дана од оног дана, када се стока заразила; или може проћи и десет дана на да се болест појави.

Болест прво почне слабом грозницом, а послје 24—36 часова болесна животиња добије јачу грозницу; појаве се мехурићи (бешичице) на пањима, уснама, језику њушци, деснима и ногама (било на круни или расцјепу пака). Ти мехурићи код крава музара појаве се и на вимену, нарочито на сисама.

У почетку су мехурићи као зрно грашка затим постепено бивају све већи и већи, и често се пута састаје по два или три мехурића у један. У почетку су мехурићи испуњени бистром течношћу као вода, затим жућкастом, а доцније та течност постане сасвим мутна, управо претвори се у гној. Уста су врућа, слузокожа у устима топла и црвена и лучи много плувачку; уста су врло осјетљива, с тога их стока ријетко отвара и слабо једе. Болесно грло најези се, постане тремо, невесело, мало једе и прежива а брзо дише.

Код шапа на пањима јасно се примјећују оток и црвенило; стока већином лежи, иде, тако рећи, укочено и нарамује нарочито примјетно рамује, кад иде по тврдом и рапавом путу. Дан-два доцније на кожи појаве се већи или мањи мехури, величине љешника, испуњени течношћу, као код оних у устима.

Ако се не би, при оваквој појави, одмах приступило лијечењу, онда мехурићи прсну и њихово мјесто остане отворено, влажно, црвено, вредовно (болно), па се или добро покрије новом и нежном кожном или се образује нов чир, гдје се у том случају појави много јаче лучене плувачке (растељивих бала); грозница постане јача; наступи затвор, не балега или врло тешко с напредашем; мање мокри; животиња осјећа јаче болове, нарочито при жватању и гутању суве хране, због чега временом престаје јести и преживати, те мора јако омршавити, а потом, ако се не укаже помоћ, и угинути.

Крава музаре заражене устобољом и шапом, немају доста млијека; и што га даду, слузаво а, бјеложућасто и, при кувању, згруши се. Млијеко болесних крава нездраво је и млада телад могу добити јако и опасно запаљење црва. Ненарено млијеко од заражене стоке нездраво је и за људе, а нарочито за дјецу, те стога не треба га пити невареног.

У повољним приликама ова зараза траје 9—10 дана, и за то вријеме стока врло ослаби; али се храном и добром његом брзо опорави. — Ако би се шап запустити, може да има врло рђавих последица, нпр. могу стеоне крве, за вријеме те болести, да побаци; да се ослабе органи за варење; да се образују чирићи и јаче гнојење, те да отпадне и рожњи дуварови папака, и већ у таквим случајевима животиња мора угинути.

Овце, козе и свиње чешће болују од шапа на пањоњима него од устобоље. Знаци болести код ових животиња су исти као и они код говеди.

Шап и устобоља је блага болест и лако се лијечи, само ако се већа пажња обрати болесној стоци. Трајање ове болести зависи од њега и лијечења стоке. Ако се стока по упусту лијечи и ако је штала умјерено топла; око се болесна стока остави на миру, а не да се са тако болесном ради, онда ће болест мало трајати (9—10 дана). — Али ако болесна стока нема довољно њега, нема умјерено топлу шталу, већ напољу под ведрим небом (нарочито у јесен и зими), или у каквој кошари станује; ако се изгони по хладном и кишном времену по пашњацима; ако се тако слаба употребљаје за рад и т. д., онда се болест јако погорша; мехури у устима и око папака постану већи; појави се катар у органима за дисање и варење. запаљење плућа, стомака и црева, запаљење вимена и т. д.; пањци се јаче загноје и често пута отпадне; стеона крава често побаци, услед чега цео ток болести постане много тежи и опатнији, и тада наступа смрт.

Ако се неби обратила довољна пажња животињама, које су већ једанпут пребољеле, могу се понова од те заразе разболјети.

За лијечење ове болести употребљава се обично винско сирће и кухињска со за испирање уста, и то 200 грам соли и 2 литара сирћета или комове или љуте ракије, или обичне ситне стипсе 30 грама на 1 литар воде. Са овом течношћу треба 5—6 пута дневно болесном грлу уста испирати. За прање папака (папоњаци) треба узети 20 грама лизола (креолин или лизол купити у апотеци или

дрогерији) на 1 литар воде или 35 грама креолина на 1 литар воде, или се употријеби 5 грама плава (коњска) камена на 1 литар воде, или у мјесто плава камена узети стипсу. — А ако је расцеп папка влажан, треба га засипати прашком плавог камена или се мехурићи мажу машћу, у коју смо додали кречна прашка и катрана.

Заражену стоку треба хранити искључиво лако хранљивом и меканом храном, као куваном сточном репом или обареним кромпирима; да се сталио налази у умјерено-топлој штали и на чистој и сувој просторици.

Да се спријечи ширење ове болести, треба на пр. купљена грла држати и контумацу 10—14 дана; па ако се за то вријеме не појави код стоке ова зараза, онда је помешати са осталом здравом стоком; избјежавати пашњаке, ливаде и путеве, по којима је болесна стока тјерана; забранити непознатима улазак у шталу; заражену стоку не треба истеривати на пашњаке, који још нијесу заражени нити мијешати са здравом стоком; храна и ђубре не смије се износити из оног дворишта, у коме влада зараза; треба добро пазити при куповини сијена и сламе, да нијесу из заразних крајева, неварено млијеко од шаљивијих крава не треба давати дјечи да пију нити продавати; угуинуло грло од ове заразе треба закопати што дубље, да га пси не би разнели и т. д.

Кад зараза прође, треба штале добро окречити (обилжити) и дезинфицирати; јасла, корита, шафоље, виле, лопате ит.д. који служе за хранење и појење стоке, добро опрати кључалим цијељем; шталски патос прелити кречним млијеком или бордовском чорбом (којом се виногради прскају) и т. д.

Ако се све ово пажљиво, и с пуно воље изврши орда ће мо не само нашу стоку, заражену шапом, лако и брзо излјечити него ће мо сваки траг те заразе уништити и скинути једну велику бригу са себе и продужити бесбрижнв даље радити започете пољопривредне радове.

ДОМАЋЕ ВИЈЕСТИ

Деманти. Бечки Корбирио од 8/IV по н. к. саопштио је један интервју, публициран у „Новом Бечком Дневном Листу“, који би тобож потицао од некаквог црногорског државника, који се налазио у Бечу. У стању смо најкатегоричкије изјавити да се у Бечу није налазио ниједан црногорски државник, осим оних, који су у пратњи Његова Величанства Краља Господара, као и то да тај интервју не потиче ни од једног од њих, већ да је то прости новинарски елаборат.

Школска објава. Ученици, који су стекли право да могу полагаати испит у гимназији на основу чл. 24. тач. 2 *Школског Закона* и чл. 1. у вези с чл. 3. прва алинеја, чл. 4. и 5. *Правила о екстерности*, а нијесу се још пријавили, овим се позивају да се у року 5 дана пријаве; иначе ће изгубити право да испит у љетњем року ове године полажу.

Број 381. Из канцеларије Управе Државне Велике Гимназије, 26. маја 1912. на Цетиње.

Рад главне скупштине. „Друштво за потпомагање заната и трговине у Црној Гори“, према обавијести у прошлом броју држало је главну скупштину 20. о. мј. која је посјећена била, може се рећи, врло добро, од већине чланова из мјеста. Пошто је скупштина отворена уз клицање Живо Краљ!, кога, поред осталог, друштво има част и срећу бројити у највеће добротворе и прилагаче друштва, прешло се на дневни ред, те укратко претресен раније већ штампани и члановима и прилагачима разаслани извјештај о десетогодишњем раду и успјевању друштва и његову имовном стању, приказан у перп. 25.609-90 примања, и у толико издавања: на зајмове, одржавање друштва и његове једне радње, и у готову новцу у перп. 12.953-45, редовно предаваних новчаним заводима на приплод. Када је скупштина примила на знање извјештаје управног и надзорног одбора и уз похвалу ревности одбора издала им разрјешницу, прешло се на другу тачку дневног реда, на претрес измена у правилима друштвеним, које су, послје исцрпне дебате, усвојене по предлогу управе, са незнатним допунама. Током рада саопштене су скупштини двије честитке за њен плононосан рад: Њ. Впр. Господина Митрополита Митрофана, члана добротвора друштвеног, у којој жали, што га служба омеља присуствовати скупштини, и обећава, као и досада, сваку потпору друштву, и телеграфска честитка члана с Андријевице г. Јована Шаровића с друштва, у којој јавља да се тамо уписао

око 30 нових чланова и да г. ком. Радомир Вешовић уписује за члана добротвора своју пок. супругу Даницу, на које се честитке скупштина одазвала са хвала им, а затим прешла на избор нове управе и новог надзорног одбора, те су у управу поново изабрани: за предсједника г. Вуко Вулетич, за потпредсједника г. Јован Хајдуковић, за секретара — благајника г. Јован Д. Мартиновић и за чланове г. г. Мило Ковачевић, Др. Никола Шкерковић и од нових чланова г. г. Петар Дреун, Мио Баровић и Владимир Поповић, и у надзорни одбор од пређ. чланова г. г. Павле Пламенац и Мијат Мијатовић, а од новоизабраних г. г. Вукашин Божовић, Димитрије Богојевић и Саво Милуновић. На сам дан скупштине извољела су у чланство приступити и чланарину уплатити још нека господа. Тако је ова главна друштвена скупштина завршила рад тек у 1½ сат по подне.

Нове земљорадничке задруге. Овијех дана основане су у нашој земљи три нове земљорадничке задруге. То су:

Прва Орашка Земљорадничка Задруга: Чланови часништва: управни одбор предсједник Видак Ш. Пејовић; чланови: Гаврило Б. Пејовић, Мило Б. Ђуровић, Ђуро Ж. Ђуровић и Иван Б. Пејовић; благајник Радоје Р. Пејовић. Надзорни одбор предсједник Шајо Ст. Стојановић; чланови: Периша Ст. Ђуровић, Саво М. Пејовић, Митар Ј. Ђуровић и Лазо Н. Перовић. —

Прва Дражевинска Задруга: управни одбор: предсједник Мио Ст. Вукчевић; чланови: Лука Г. Вукчевић, Лука М. Вукчевић, Јоко Б. Вукчевић и Благоје Ђ. Вукчевић; секретар Јован Мих. Вукчевић; благајник Радоје Ил. Вукчевић. Надзорни одбор: предсједник Томо М. Вукчевић; чланови: Саво М. Вукчевић, Лука М. Вукчевић, Лука И. Глобаревић и Радоје М. Вукчевић. —

Прва Средњо-љешанска Земљорадничка Задруга: управни одбор: предсједник: Томо Кажич; чланови: Лазар М. Раичковић, Нико П. Пејовић, Јоко Р. Кажич и Стеван С. Брновић; секретар Ристо С. Раичковић; благајник Вукале Р. Ђуришић. Надзорни одбор: предсједник Илија П. Ковачевић; чланови: Богдан Ђ. Давидовић, Васо М. Бојанић, Божо И. Ђуришић и Никола З. Поповић.

ТЕЛЕГРАМИ

Биоград, 24. маја. — Краљ је усвојио оставку министра војног.

Атина, 24. маја. — Критски посланици почели су се враћати на Крит.

Цариград, 24. маја. — На интерпелацију односно догађаја у Арбанији министар унутрашњих дјела извео је опширан преглед садашње ситуације наводећи, да су инциденти локалне природе и да је ширење устанка пропало. Већи дио народа у Арбанији потпуно је вјеран калифату и влади. Поред свега тога треба ставити једну дивизију у Феризовићу и предузети мјере за побољшање реда и наставе. Садашњи жандармеријски кор повисиће се на 16.000 војника са 277 нових жандармских постаја.

Солун, 25. маја. — Арнаути су покушали у околици Пећи да спријече пролазак турском одреду од осам батаљона, нашто је командант Хасан употребле митраљеже и растјерао Арбанасе ушавши у Пећ.

Будимпешта, 25. маја. — Прије отварања сједнице предсједник Тиса дао је извести помоћу полиције искључене посланике на потоњим сједницама. Кад је Тиса поново ушао у парламенат, настао је неописан урнебес и звијукање, те је поново прекинуо сједницу. У 11½ Тиса је опет отворио сједницу и у том моменту искључени посланик Јулије Ковач, продривши кроз новинарску ложу, опали три револверска метка на предсједника, а четвртим рани себе тешко. На пуцањ Тиса је одговорио: „Пошто је ово дјело суманутог човјека, који сам себе кажњава, то прелазим на дневни ред“.

Цариград, 26. маја. — По сигурним вијестима, турска је војска послје жестока боја са Арбанасима продрла у Пећ, изгубивши 8 мртвих, дочим су Арбанаси имали жестоке губитке.

Будимпешта, 26. маја. — Куен Хедервари изјавио је своје гнушање због атентата извршеног на Тису. Послије подне при отварању парламента 100 опозиционалних посланика ушли су у салу држећи се мирно. По наредби Тисиној полиција је извела напоље све оне посланике који су били искључени на потоњим сједницама, на што су и остали опозиционари изашли напоље. По ријешењу имунитетске комисије 6 посланика искључени су са 15 сједница, а 15 других посланика морају свечано затражити опроштај на сјутрашњој сједници. Стање Ковача побољшало се.

Посдам, 26. маја. — Цар Вилем је дочекао с убичајеним частима Краља и Краљицу Бугарску. Цар је наименовао краља Фердинанда шефом 4 тириншког пјешадијског пука.

Шербур, 27. маја. — Приликом проласка треће ескадре близу Св. Луја одједном је искрснула подводна лађа „Вандемијер“ тако, да је наишавшој оклопници било немогуће да избјегне судар. Мисли се, да је лађа прекинута на двоје. На „Вандемијеру“ је било 25 војника; спасавање је немогуће.

Загреб, 27. маја. — На краљевског комесара Чуваја, који се, у пратњи своје жене, савјетника Хервојића и секретара Павлића, возио у аутомобилу изабацио је три револверска метка студент права Лука Ђукић из Босне, погодивши и главу Хервојића. Атентатор, кога је полиција гонила, пуцао је поново и убио једног, а ранио другог полицаја. Ђукић је такође рањен од метака избачених на њега. Стање Хервојића очајно. Злочинац не признаје да је имао учесника; прави се луд.

Севастопољ, 27. — Царски пар са породицом приспио је на јахту Стандарду.

Цариград, 27. маја. — Концентрација турских трупа код Смирне узима огромне размјере.

Солун, 27. маја. — Бугарски војници на турској граници код Паланке отворили су паљбу на три турске карауле, које су такође одговарале пуцњавом. Губитака има на обје стране.

Цариград, 28. маја. — Валија косовски јавља, да су комуникације телеграфске Ђаково—Трговиште—Пећ—Беране успостављене. Мир се повраћа постепено свуда, особито у Приштини и Дреници.

Триполис, 28. маја. — „Стефани“ јавља, да су Италијанци успјели да заузму доминирајуће висове над оазом Занзур послје сјајних бојева са многобројним непријатељем. Непријатељски губитци су огромни, судећи по лешинама, којих број прелази хиљаду; број рањених непознат. Губитци италијански 1 официр и 19 војника и 10 аскри погинули, 8 официра, 183 војника и 70 аскри рањено.

Званични огласи

ОГЛАС

Шпиро Стева Деље с Цетиња, јавио се својима потоњи пут, мјесеца јуна 1908 г., из Глобе Аризона у Америци, те се моли сваки ко би што о поменутом знао, да изволи што прије извијестити ово Министарство.

№ 1454. Из канцеларије Кр. Министарства Иностраних Дјела, 18. маја 1912 на Цетиње.

ОБЈАВА

Пошто се продаја разног материјала објављена у 19. броју „Гласа Црногорца“ од 12. ов. мјесеца, није могла одржати, то се иста заказује у недељу на дан 13. јуна тек. год.

Позивају се интересовани, да означеног дана дођу у канцеларију ове Управе од 9—12 пр. подне.

Број 176. Из канцеларије Управе болнице „Данило I“, 22. маја 1912., Цетиње.

ОБЈАВА

На основу ријешења госп. Министра Финансија и Грађевина одржаће се у сриједу 30. маја ове године у канцеларији управе Подгоричке царинарнице јавна лицитација за прегон потребне количине соли, а највише до 500.000 килограма годишње с Плавнице у Колашин.

Лициганти су дужни поднијети на дан лицитације кауцију од 4000 перпера, а прегон ће се повјерити понудиоцу најповољнијих услова.

Подношња обавјештења даваће се у потписаној канцеларији и у канцеларији Подгоричке царинарнице.

Број 4370. Из канцеларије Министарства Финансија и Грађевина, 19. априла 1912 г., Цетиње.

ОБЈАВА

На дан 26. јула т. г. у 10 часова прије подне, Административно Одјељење Министарства Финансија и Грађевина, одржаће оферталну лицитацију за набавку канцеларијског материјала за сва држ. надлештва и школе у земљи.

Ко би се желио примити, да потребну количину канцеларијског материјала лиферује, нека се за ближа извјешћа и услове обрати сваког радног дана у канцеларијским часовима поменутом одјељењу, гдје се могу видјети и гдје ће се примати модели свију врста писаћег материјала. Уговор ће се закључити на три године, од 26. септ. 1912. до 26. септ. 1915. год. по старом календару.

Понуде у затвореним кувертама заједно с предложеним мострама имају се поднијети Административном Одјељењу, које ће се комисијски отворити на дан лицитације 26. јула о. год.

Подузимач има положити у Благајни Краљ. Министар. Финансија и Грађевина као кауцију у готову новцу или папир од вриједности 6.000 перпера, а плаћање такса као год и оне прописане таксе према члану 147. закона о таксама падају на терет подузимача.

Ни једна се оферта на дан лицитације неће узети у обзир, која не буде снабљена увјерењем надлежне власти односно довољне кауције, и која не буде снабљена прописаном таксом.

Министарство Финансија и Грађевина задржаће себи право, да лиферовање канцеларијског материјала не уступи никоме, на заказани дан лицитације ако понуђене цијене не би биле повољне.

Број 5097. Из канцеларије Административног Одјељења Министарства Финансија и Грађевина, 27. априла 1912. године. Цетиње.

ОБЈАВА

На дан 17. јуна т. г. у три сата послје подне Административни Одсек Министарства Финансија и Грађевина, одржаће јавну лицитацију у својој канцеларији за набавку 600 (шест стотина) кубних метара дрва за огрјев државних надлештава на Цетиње у идућој зимској сезони (1912/1913.)

Ближа извјешћа и услови могу се добити у канцеларији поменутог Одсека сваког радног дана за вријеме канцеларијских часова.

Број 6326. Из канцеларије Административног Одсека Министарства Финансија и Грађевина, 24. маја 1912., Цетиње.

ОБЈАВА

Административни Одсек Министарства Финансија и Грађевина, издаје под кирију кућу постојећу у овој вароши у Херцеговакој улици.

Ко жели исту узети под најам само за вријеме од 1. јуна до 1. септембра т. год., за које се вријеме и издаје, нека се за ближа извјешћа и услове обрати у радне дане за вријеме канцеларијских часова поменутом Одсеку.

Број 6285. Из канцеларије Административног Одсека Министарства Финансија и Грађевина, 24. маја 1912 г., Цетиње.

СТЈЕЧАЈ

На основу ријешења г. Министра Унутрашњих Дјела, од 24. маја 1912 год., број 4037., овим се отвара стјечај за право држања јавних апотека у Бару и Колашину. Молитељи нека припошљу своје молбе Санитетском Одјељењу, најдаље до 1. јула 1912 год., по старом календару.

Молитељи морају познавати потпуно српски језик, морају поднијети пуноважну диплому маистра фармације, коју су добили на једном од признатих европских универзитета, и у исто вријеме освједочити, да су били приљежни у пракси апотекарској, да су доброг владања и да имају потребан новац за отварање апотеке.

Број 1230. Из канцеларије Санитетског Одјељења Кр. Министарства Унутрашњих Дјела, 26. маја 1912 године, Цетиње.

Службени огласи

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност, породице пов. Мића Ј. Латковића из Биновића, која је процијенљена перпера 250.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се три рока и то: 19. јуна, 19. јула и 19. новембра 1912. године, у 4 сата послјје подне.

На првом року непокретност се неће продати испод процијенљене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод 2/3 процијенљене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки лицигант дужан је положити јемство 10% од процијенљене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, дужникови повјериоци и сви они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

1/4 ораче земље са лозом и припадајућим удџом у звано «Прина». граници: од истока имовином Николе Андрије Латковића и Ивине Николине Латковић, од сјевера имовином Бузе Н. Аџића, од југа имовином Бура М. Латковића, од запада имовином Крета Николина и Николе Андрије Латковића.

Број 544 ех 1912. 210—1907.

Цеклиц, 15. маја 1912 год.

Капетански Суд

Р. 173, бр. 433. 1.1

ОГЛАС

На основу наредбе Краљ. Обл. Суда, Никшић, од 29. марта 1912. год., број 1520—IV—1912—473., у смислу чл. 80. 81. 82. правила Никшићске Штедионице износи се на јавну продају доље описана непокретност Стевана Биговића из Клочне, која је процијенљена перп. 2.400. Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда, на 10. јула 1912., за вријеме канцеларских ура. На одређеном року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене. Сваки лицигант дужан је положити јемство 10% од процијенљене вриједности. Позивају се сви они, који имају какво реално право, дужникови повјериоци и они који имају какво право прече купње, да се пријаве суду прије означеног рока.

Опис непокретности:

1. 4 рала оранице, граниче: од истока главница, сјевера и југа Стевана Маркова, запада Тодор Милошев; II. комад, I рало земље у једној оград, граници од свију страна оградом.

Број 449.—1912—429.

Кочане, 16. маја 1912 год.

Краљ. Капетански Суд,

за капетана,

Р. 150, бр. 434. 1,1

кмет Милош Вукотић.

ОГЛАС

На основу наредбе Краљ. Обл. Суда у Никшићу од 18. априла 1912. год., број 1828—IV—1912—625, у смислу члана 80. 81. 82. Правила Прве Никшићске Штедионице износи се на јавну продају доље описана непокретност Митра Бојанића из Дуле, за измир дуга Штедионичког, која је процијенљена перпера 2.600. Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда, 5. јула ове године, за вријеме канцеларских ура. На одређеном року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки лицигант дужан је положити јемство 10% од процијенљене вриједности. Позивају се сви они, који имају какво реално право, дужникови повјериоци и они, који имају право прече купње да се пријаве овом суду прије означеног рока.

Опис непокретности:

1. једна кућа на вир горњеполовске, једнокатна тиглом покривена и под истом кућом 8 рала земље, граници: од истока главни пут, од запада, југа и сјевера пут.

Број 442. 1912—427.

Кочани, 17. маја 1912 г.

Краљ. Капетански Суд,

за капетана,

Р. 165, бр. 434. 1,1

кмет М. Вукотић.

ОГЛАС

На основу наредбе Краљ. Обл. Суда, Никшић, од 9. априла 1912. год., број 1670—IV—1912—543 у смислу члана 80. 81. 82. Правила Прве Никшићске Штедионице износи се на јавну продају доље описана непокретност Рада В. Букановића, за измир дуга Штедионичког Никшић, која је процијенљена перпера 1400. Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда на 2. јула ове године, за вријеме канцеларских ура. На одређеном року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Сваки лицигант дужан је положити јемство 10% од процијенљене вриједности. Позивају се сви они који имају какво реално право, дужникови повјериоци и они, који имају какво право прече купње, да се пријаве суду прије означеног рока.

Опис непокретности:

1. 3 (три) рала оранице у једном комаду у «Митча Луку», граниче: од истока пут, од сјевера Машан Јазовић, од југа Гослана Букановић, запада комул.; II. комад, 3 рала звано мјесто «Локве» у Горње Поље, граниче: од истока пут, сјевера Спасоје Букановић, од југа Мушо Копара, од запада Крето Божовић.

Број 443. 1912—428.

Кочани, 17. априла 1912 г.

Краљ. Капетански Суд,

за капетана,

Р. 180, ар. 434. 1,1

кмет М. Вукотић.

СУДСКИ ПОЗИВ

У извршењу наређења § 294. Кривичног Судског поступка, овим се позивају: Раде В. Поповић и Веле Р. Бетковић оба из Тенаца, који су измјеш б. и 7. марта тек године побјегли из овдашњег истражног затвора, да вајдаље до 25 јуна ове године, у 8 сати прије подне предстану овом суду, којег ће се дана одржати главни претрес, по кривичи штеих, због дјела из § 223-а Кривичног Законака локалног самим призивањем оптужених.

Ако позвани не предстану суду до одређеног рока. — Обласни Суд ће даље поступити по § 298. Кривичног поступка и пресуду изрећи.

Број 157. V—1912 4.

Шавник, 9. маја 1912.

Краљ. Обласни Суд,

председник,

Саво Ст. Радуловић.

Р. 111, бр. 447, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Драга Савила Премовића из Богетића, извршиће са 14. септембра 1912 године.

Виђи оглас у 11. броју «Гласа Црногорца» од ове године.

К Броју 921. 478—1911.

Богетићи, 16. маја 1912

Капетански Суд,

кап. М. Мијушковић.

Р. 39, бр. 436, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Мијајла Перановова Вацковића из Дреноштице, извршиће са 14. септембра 1912 године.

Виђи оглас у 11. броју «Гласа Црногорца» од ове године.

К Броју 145. 1911—306—1910.

Богетићи, 16. маја 1912.

Капетански Суд

кап. М. Мијушковић

Р. 41, бр. 437, 1,1

ОГЛАС

Овим се износи на јавну продају доље описана непокретност Тетка Гиљића из Подгорице; процијенљена 5000 перпера.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда. За продају одређују се рокови: 16. јуна, 16. јула и 16. новембра 1912., у 4 сахата послјје подне.

На првом року неће се непокретност уступити испод процијенљене вриједности, на другом хоће, али не испод 2/3 процијенљене вриједности, а на трећем уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лициганти су дужни положити јемство 10% од процијенљене вриједности.

Позивају се сви они, који на поменуто непокретност имају какво реално право или право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

Једна једнокатна кућа у Мирковој вароши «Херцеговачка улица», дуга 15 а широка 10 мет., с баштом по плану. Границе: исток Андрија Марковић зиданом, запад и југ исти Гиљић кућом и баштом, сјевер улица.

Број 886. IV—1912—222.

Подгорица, 17. маја 1912 год.

Општински Суд,

за председника, — судија,

К. Ненезић.

Р. 157, бр. 435, 1,1

ОГЛАС

Овим се износи на јавну продају доље описана непокретност Марка бр. Иванчевића; процијенљена перпера 2500.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда за процијену одређују се рокови: 14. јуна, 14. јула и 14. новембра 1912 год., у 4 сахата послјје подне.

На првом року неће се непокретност уступити испод процијенљене вриједности, на другом хоће, али не испод 2/3 процијенљене вриједности, а на трећем уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лициганти су дужни положити јемство 10% од процијенљене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

Једна двокатна кућа у старој вароши «Кришћа махала», дуга 8 а широка 12 мет., са припадном јој баштом. Границе: исток Марко Раичковић кућом и авлијом, сјевер и запад улица, а југ Стаке С. Мартиновића кућом.

Број 927. IV—1912—227.

Подгорица 17. маја 1912 год.

Општински Суд,

за председника, — судија,

К. Ненезић.

Р. 157, бр. 438, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Вујадина П. Милачића из Дољана, извршиће се на дан 11. септембра т. год. Виђи оглас у 12. броју «Гласа Црногорца» ове т. год.

Број 318. 315—1911.

Дољани, 12. маја 1912 год

Капетански Суд,

кап. Кр. Ј. Ивановић.

Р. 43, бр. 455, 1,1

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Марка Голубова Томашевића из Турнопа, извршиће са 20. августа ове године у 4 сахата послјје подне. — Виђи оглас у додатку 8. броја «Гласа Црногорца» ове године.

Број 166 ех 1911. 86—1912.

Доње-Село, 23. маја 1912 год.

Капетански Суд, —

кап. Новак Драговић

Р. 62, бр. 466, 1,1

ОГЛАС

На основу извршене клаузуле Краљ. Обласног Суда Подгоричког, од 4. маја тек год., број 2042—IV—1912—806., износи се на јавну продају доље описана непокретност Марка Р. Буровића из Грлића; процијенљена перпера 900.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда, на роковима: 20. јуна, 20. јула и 20. новембра тек. год., у 5 сати послјје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенљене вриједности, на другом хоће, али не испод 2/3 процијене, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Сваки лицигант дужан је положити јемство 10% процијене.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право или право прече купње, да се пријаве потписаном суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

«Поткутница» 1 1/2 рала оранице; граници: од истока Бошка В. Јаковића, такођер и од југа, запада колекти пут, сјевера својном Марковом.

Број 352. 113—1912.

У Доњем Селу, 22. маја 1912 год.

Капетански Суд,

кап. Н. Драговић.

Р. 157, бр. 461. 1,1

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Блага Томовића из Ријеке, за измир дуга Мирка Баљевића из истог мјеста; процијенљена перпера 2350.

Продаја ће се извршити у канцеларији капетанског суда у Лијевој Ријечи.

За продају одређују се три рока: 9. јуна, 9. јула и 9. новембра текуће године за вријеме канцеларских часова.

На првом року непокретност се неће продати испод процијенљене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод 1/3 процијене, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене — Лициганти су дужни пожити јемство 10% од процијенљене вриједности.

Позивају се сви они који на непокретност имају какво реално право, као и они који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

Једна коса ливаде са удџом који истој припада зване «Ратин Попок».

Једно и по рало оранице зване «поткутница» — једна и друга под границама што је Мирко Благо продао.

Број 426. 17—1912.

Л. Ријека, 9. маја 1912 г.

Капетански Суд,

капетан С. Маршић.

Р. 167, бр. 446, 1,1

ОГЛАС

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Драга М. Дујовића из Итчи, за измир дуга Гаја Шћепановића; процијенљена перп. 900.

Продаја ће се извршити у канцеларији кап. суда у Лијевој Ријечи.

За продају одређују се три рока: 9. јуна, јула и 9. новембра тек. год., за вријеме канцеларских часова.

На првом року непокретност се неће продати испод процијенљене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод 2/3 процијене, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Лициганти су дужни положити јемство 10% од процијенљене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије почетка прве продаје.

Опис непокретности:

1) Двије косе ливаде у Пајковце; граниче: од истока и југа Савић Баричић, од сјевера Раде Давидовић, од запада Миран Дујовић.

2) Удџ у Мрчаве; граници: од истока потоком, од сјевера Божо Мујовић, од југа и запада Панто и Милош Дујовић.

3) Пола косе ливаде у бијеливну страну; граници: од истока Крето Дујовић, од сјевера општински пут, од југа Миран Дујовић, а од запада Томо Дујовић.

4) 1/4 оранице у «Бијелин до»; граници: од истока и сјевера Јоле Миликић, од југа и запада Крета Мушиќин.

Број 419. 133—1912.

Л. Ријека, 9. маја 1912.

Кр. Капетански Суд,

кап. С. Маршић.

Р. 220, бр. 448, 1,1

ОГЛАС

Овим се износи на јавну продају доље описана непокретност Јоша Андрина Петрановића из Бољевића; процијенљена перпера 700.

За продају одређују се три рока: 30. маја, 30. јуна и 30. октобра ове године.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда, од 8 прије до 5 сати послје подне — На првом року непокретност се неће продати испод процијенљене вриједности, на другом хоће, али не испод 2/3 процијенљене вриједности, а на трећем року уступиће се понудиоцу највише цијене.

Лициганти су дужни положити јемство 10% процијенљене вриједности.

Позивају се сви они, који имају какво реално право, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

Виноград под «Добром Водом» у ком има 3 жетике лоза 1200 са двије ледине и уз исте припадајући грмен; граници: од истока, запада, сјевера и југа Јоко и Нико Петрановићи.

Број 564. 234—1912.

Вир, 22. маја 1912.

Капетански Суд,

кап. Лазар Т. Шаљенац.

Р. 165, бр. 452, 1,1

ОБЈАВА

На основу извршене клаузуле Краљ. Обл. Суда у Подгорици од 30. новембра 1911. г. број 6915—IV—1911—2997.

Износи се на јавну продају доље описана непокретност Рака Кењова Калезића из Јастреба, за исплату дуга Неша Златичанина с Далцова-Града, која је процијенљена перпера 500.

За продају се одређују три рока: 15. јуна, 15. јула и 15. новембра текуће године, од 8 сати прије подне, до 4 послјје подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијенљене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод 2/3 од процијенљене вриједности, а на трећем року непокретност ће се уступити понудиоцу највише цијене.

Лициганти су дужни положити јемство 10% од процијенљене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право, као и они који имају право прече купње, да се пријаве овом суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

У «Слањница» 2 рала ливаде и дуга граници: од истока и југа Крете Гаврилова, од запада Радоја и Мирка Вуксанова, од сјевера Васа Видикова.

У «Рашковина» 1 1/2 рало ливаде, граници: од истока, запада и југа пут, од сјевера Васа Видикова.

Број 803. 243—1911.

У Рсојевићима, 17. маја 1912 г.

Капетански Суд,

капетан Ј. Војводић.

Р.

ОГЛАС

У извршењу пресуде Кр. Вел. Суда од 2 фебруара т. г., број 1432—IV—1910—598, износи се на јавну продају доље описана непокретна имовина Баја Почека из Доњег Краја; процијењена 9600 перп.

За продају одређују се три рока: 28 јуна, 28 јула и 28. новембра т. г. Продаја ће се извршити у канцеларији Кап. суда у Бајцима, од 8 до 5 сати после подне.

На првом року непокретност неће се уступити испод процијењене вриједности, а на другом хоће, али не испод 2/3 проције, а на трећем понудиоцу највише цијене.

Лицитанти су дужни положити јемство 10% према процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају право прече купње, дужници повјерници да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

- 1) Кућа у Доњем Крају, дугачка од прилике 10 метара а 5 1/2 широк, тиглом покривена, са два одјељена и двије тазе, до исте два раза земље и једна бистијерна; а граници: од истока и сјевера општинским путем, запада и југа Илија Миљков Почека.

2) 8 раза земље орачиче и косачиче у 15 комада; граници: од истока Илија М. Почека, запада Машо Јовов и Саво Никол Ђеранић, од сјевера Милица Видова и општински пут, од југа Илија Марков и Марко Митров.

3) Гора звана Љут; граници: од истока општински пут, запада Илија М. Почека, сјевера Неро Савов Почека и југа Јоко Данчин Шпадијер.

Број 233. 152—1912. Вајнице, 24. маја 1912. Капетански Суд, Р. 236, бр 456, 1,1 кап Ђуро Мартиновић.

ОГЛАС

На основу пресуде Краљ. Обласног Суда у Шавнику, од 16. марта 1912 год. број 1758—IV—1911—294., износи се на јавну продају доље описана непокретност Милошана С. Церковића из Тушине; процијењена перпера 270.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда. За продају су одређени три рока: 25. маја, 25. јуна и 25. октобра, од 8 прије до 5 сати после подне.

На првом року непокретност неће се уступити испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод 2/3 од процијењене вриједности, на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене.

Лицитанти су дужни положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који на непокретност имају какво реално право дужников повјеритељ, као и они, који имају право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

- 2) Два орачиче именована «Раровац»; граници: од истока Бајо Церковић, од југа комуница, од запада комуница и Даница Јакшић, од сјевера Петар и Милан Церковић.

Број 458 ех 1912. 1911—399. У Бојану, 19. маја 1912 год. Краљ. Капетански Суд за капетана, Р. 188, бр. 459, 1,1 кмет Сава Вујачић.

ОГЛАС

Овим се износи на јавну продају доље описана непокретност Јонана Мићова бр. Радуловић из Подгорнице; процијењена перп. 5500.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се три рока: 18. јуна, 18. јула и 18. новембра 1912 год од 3—6 сати после подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом хоће, али не испод 2/3, а на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене.

Сваки лицитант дужан је положити јемство 19% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, као и они који имају право прече купње, да се пријаве овом суду прије означеног рока.

Опис непокретности:

- Једна двокатна кућа у старој вароши «Клиш ма хади»; граници: од истока Ђуро Вукотић и Урош Поповић, од сјевера Улица, од запада Омер Бурашевић, Боле Мијатовић и кап. Саво Шестић, а југа Буто Метхарић.

Број 1301. VI—1911—58. Подгорница, 18. маја 1912. Општински Суд, за преједника, — судија, Р. 163, бр. 460, 1,1 Б. Нелезић.

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Лапа Бјелнице из Улице, извршиће се 19. јуна. — Виђи оглас у 17. броју «Гласа Црногорца» из ове године.

Број 172. IV—1906—164. Улице, 19. маја 1912. Општ. Суд вар. Улице, за преједника, — судија, Р. 40, бр. 463, 1,1 Ј. Ресулбеговић.

ОГЛАС

Јавна продаја непокретности Цера Мићова Јовићевића са Ријечког града, извршиће се 1. августа ове год.

Виђи оглас у 6—11 броју «Гласа Црногорца» од ове године. Број 1528. 235—191. Ријека, 18. маја 1912. — Општински Суд, — Преједник, Р. 44, бр. 462, 1,1 кап Петар Краљевић.

ОГЛАС

У извршењу наредбе Краљ. Обласног Суда Подгоричког од 24. маја 1910. године број 2043—IV—1909—313. и по други пут се износи на јавну продају доље описана непокретност пок. Илије Б. Петровића из Косора, која је непокретност процијењена перпера 630.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда. За продају одређују се три рока и то: 9. јуна, 9. јула, 9. новембра 1912. године, од 8 сати прије подне до 3 после подне.

На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод 2/3 процијењене вриједности а на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене, сваки је лицитант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право и право прече купње, да се пријаве суду прије прве продаје.

Опис непокретности:

- 1) Раја оранице 2/4, коса зиваде 1/4 са прикрајком, звано мјесто «Гоге», на које има коријена лоза 1500, процијењено перпера 600; граници: од истока Милош Јољев, од југа Рашко Божић и Спасоје Перонован, од запада Пушина Новаков, од сјевера Раде Милованов.

2) Један метар куће двокатне на Косор, процијењена перпера 30; граници: од истока Нешко Пашићев, од југа Рашко Божић, од запада комуна а од сјевера Стана Илијина.

Број 1430. 670—1909. У Дољанама, 10. маја 1912 г. Капетански Суд, Р. 222, бр. 453, 1,1 кап. Кр. Ј. Ивановић.

ОГЛАС

У извршењу наредбе Краљ. Обласног Суда Подгоричког, од 24. маја 1910 г., број 2043—IV—1909—313

Износи се на јавну продају и по други пут, доље описана непокретност Николе П. Бакочевића из Косора, која је непокретност процијењена перп. 400.

Продаја ће се извршити у канцеларији потписатог суда.

За продају одређују се три рока и то: 10. јуна, 10. јула и 10. новембра 1912 год, од 8 сати пред подне до 3 после подне. На првом року непокретност се неће уступити испод процијењене вриједности, на другом хоће и ниже, али не испод 2/3 процијењене вриједности, а на трећем року уступити се понудиоцу највише цијене. Сваки је лицитант дужан положити јемство 10% од процијењене вриједности.

Позивају се сви они, који имају на непокретност какво реално право, и право прече купње, да се суду пријаве прије прве продаје.

Опис непокретности:

- 1) Оранице рата 1/4, коса зиваде 2/4, звано мјесто Главина; процијењена перпера 360; граници: од истока Машо Митров, од југа и запада сеоцки пут, од сјевера Марија Бакочевић.

2) Један метар куће једнокатне; процијењен перп. 40. Граници: од истока и сјевера Марија Бакочевић, од југа и запада комуна

Број 1430. 670—1909. У Дољанама, 12. маја 1912. Капетански Суд, Р. 203, бр. 454, 1,1 кап. Кр. Ј. Ивановић.

Приватни огласи

НАРОДНОЈ ШТЕДИОНИЦИ НА ЦЕТИЊУ

Ипотребан је један чиновник, који би могао самостално водити цијело књиговодство.

Понуде са односним документима и условима треба послати на горњу адресу. Р. 27, бр. 416, 3,5 УПРАВА.

ПРОДАЈЕМ

ВИНА ЦРМНИЧКОГА на вишу и мању количину кило 1 перпер; Шљиве Србијанске од најбоље врсте кило 4 перпера; Лозовога првјенца кило 4 перпера.

Цетиње. Митар Пајовић. Р. 28. Бр. 393. 4,4.

На знање

Ради измирења наших дугова и коначног пресељења у Боку Которску, 21. овог мјесеца, отпочећу распродају моје књижарске и мјешовите радње овдје на Цетињу.

Уједно онуномоћен од стране мојега оца, продајем нашу кућу на једном од најљепших мјеста на Цетињу, визави Зетског Дома.

Сигуран купац, који даде повољне гаранције, добиће за један дио новца извјесно продужење исплате.

Препоручујући се г. г. свештеницима и учитељима за набавку црквених утвари, књига за цркве, школе и народне књижнице, на којима дајем 20—70% попусту у књигама Уједно молим моје дужнике, да измире своја дуговања најдаље до краја овог мјесеца, после којег дана предаћу све хрџаве платише моме адвокату.

Цетиње, 10. маја 1912. Р. 112, бр. 422, 3,3 Петар М. Калуђеровић.

НА ЗНАЊЕ. У мојој месарско ку-

добавио сам специјалног стручњака, који је свршио свој занат у првим бечким радњама, зато дајем на знање поштованој публици вароши Цетиња, да у мојој радњи се може добити сваковрских кубасица, као кренвршле из чистог свинског меса, вазда врешке домаћи производ.

Цетиње. С поштовањем, Божо Кривокапић.

Р. 53, бр. 442, 1,1

Моју бријачку радњу преносим у кући Неђељка Мандића на Балшића газару, о чему извјештавам моје муштерије.

Цетиње. Ђоко Т. Велимировић.

Р. 20, бр. 458, 1,3

Обућарску радњу пренио сам у моју кућу крај куће Василије Марковића, снабдевену најбољим материјалом под гаранцијом Израђујем цизме од најљепшег бокса од 35 до 40 перпера.

Подгорница. Р. 29 бр. 322 7—10 Стеван Перовић.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Браћи Црногорцима и Словенима у Америку кои патриотски усташе на позив избора цркве св. Ђорђија на Комарно и даше своје добровољне прилоге за покрасу истог храма и то:

из Анаконде Монтана;

- по перпера 125: Ђуро М. Вујовић; по перпера 100: Милош Ивов Лекић; по перпера 50: Митар С. Вујовић, Ђоко С. Вујовић, Саво И. Вујовић, Мило М. Вујовић; по перпера 40: Видо П. Вујовић; по перпера 25: Милош С. Вујовић, Мило С. Вујовић, Мишо И. Вујовић, Филип С. Вујовић, Благо С. Стијеповић, Јоко М. Дрецуи; по перпера 15: Периса В. Ражнатовић; по перпера 10: Перо Ђ. Данчевић, Филип И. Никиновић, Стево П. Ђукановић, Ђуро Н. Војводић, Милан П. Вучковић, Ђуро Н. Бановић, Нико Ј. Ракевић, Петар М. Вучковић, Ђуро С. Уљаревић, Мило Ш. Ђурковић, Никола К. Вукићевић, Видо Стијеповић, Благоје П. Вуковић; по перпера 7 1/2: Лазар С. Грчић, Ђорђеје С. Грчић.

- по перпера 5: Томо Ј. Црвенко, Андро М. Дрецуи, Мило М. Дрецуи, Јоко М. Вучковић, Раде Ј. Божичковић, Илија Л. Ђиранић, Благоје В. Вуковић, Раде М. Уљаревић, Раде А. Диклић, Марко С. Краган, Никола С. Краган, Саво М. Вукчевић, Петар М. Вукчевић, Марко С. Вукчевић, Саво Т. Вукчевић, Митар С. Вукчевић, Андрија И. Вукчевић, Мило И. Вукчевић, Никола Ј. Вукчевић, Никола Б. Вукчевић, Иво В. Радуновић, Марко В. Радусиновић, Илија В. Радусиновић, Машан Ђ. Ненадовић, Илија Ђ. Ненадовић, Ристо Б. Ракичевић, Ђуро Ј. Лаковић, Никола П. Лаковић, Радоје Н. Вукчевић, Илија П. Радуновић, Раде Л. Пејовић;

Приложише из Глобе Аризона:

- по долара 10: Крцуи М. Вујовић, † Стево Т. Црнчевић, Мато М. Ђуровић, Мило П. Петровић; по долара 5 1/2: Видо Вукославчевић; по долара 5: Мило Ђуровић, Јован П. Вујовић, Митар Ђуровић, Васо Томовић, Милош Ивановић, Саво Клисић, Јоко Б. Вујовић, Мило Б. Вујовић, Лука И. Вуксановић, Јоко И. Печурица, Видо А. Вуксановић, Јоко А. Вуксановић; по долара 4: Нешко Ђ. Милетић; по долара 3: Перо Ђ. Јовићевић, Јово И. Марковић; по долара 2 1/2: Никола Пламенац, Мило Пламенац, Машан Т. Лекић, Илија Гажевић; по долара 2: Мило Роловић, Петар Н. Беговић, Стеван Поповић, Лазо Ивовић, Косто Савић, Раде Спичановић, Андрија Вучевић, Милутин Мијач, Стеван Радача, Филип Радовић, Филип М. Бокан, Томо М. Петровић, Ђуро Ф. Иваншевић, Божо К. Чавар, Илија Пејовић, Лука И. Роловић, Нуко Никалевић, Косто Колитовић, Саво Сјепчевић, Нико Војводић, Митар Ђоновић, Јово Гажевић, Вуко Вујачић, Машан Лекић, Нико Зеловић, Лука Анђус, Благо Прља, Иво Маротић, Нико Шабан, Нико Вукчевић, Ђуро Пејаковић, по долара 1 1/2: Иво Вукчевић; по долар 1: Илија Коичић, Ђуро Марковић, Марко Стојановић, Марко Хајдуковић, Васо Улићевић, † Јован Улићевић, Митар Санковић, Крсто Санковић, Васо Радовић, Лука Бокан, Станко Живковић, Јоко Вуксановић, Марко Денда, Божо Денда, Филип Мартиновић, Станица Ф. Мартиновићева, Стево Л. Мартиновић, Благо Мартиновић, Мило Хумач, Лазо Томашевић, Крсто Поповић, Перо Поповић, Илија Калуђеровић, Божо Ђоновић, Рако Лубарда, Рако Вукановић, Васо Војводић, Иво Шабан, Перо Ђуровић, Ђуро Јововић, Марко Ракичевић, Стево Пламенац, Нико Црнчевић; по перпера 50: Васо К. Вујовић; по перпера 10: Перо В. Црнчевић, Марко Ш Пурлија.

Приложише из Ђерме Аризона;

- по долара 10: Јован Ф. Вујовић; по долара 7 1/2: Филип Н. Вујовић, Саво Н. Вујовић; по долара 5: Петар Ђ. Михаљевић, Лука Ш. Ђуровић, Саво Ј. Петровић, Марко И. Поповић, Нико Ђ. Петровић, Саво Б. Печурица, Ристо И. Поповић, Гајо Т. Ђурасковић, Косто В. Милановић, Васо Вукосавовић, Јоко М. Вујовић, Саво Ј. Ременковић, Лука И. Јоветић; по долара 3: Зско С. Кнежевић, Крсто Бошковић, Драгиша Зечевић, Васо Ђурђевић; по долара 2: Спасоје Ј. Лаковић, Френк Бубањ; по долар 1: Ђо Блажина, Лука Крпатић, Милан Драгаш, Михаило Лаковић, Спас Стевани, Петар К. Божовић, Ђуро Н. Војводић; по 50 центи: Маниша Иваншевић, Станиша Гргурић, Бошко Вуковић.
- Остајемо са срдечном захвалношћу нашој Браћи приложницима који се у далеком крају свијета сјетише нашег храма са богатим прилозима, молећи Бога да им сачува здравље и да се здраво поврате у домовину. — Комарно, 22. маја 1912. Испред Општине, Црквени Одбор, Поп Филип Вујовић, Мато Марков Лекић

БЛАГОДАРНОСТ

Отрагу неколика мјесеца читајући наш дични лист «Глас Црногорца» овдена у Bizbee-Arizona, односно Андрије и Митра Никотића, из племена Подгора, Црна Гора, да им је изгорела кућа; те тако сви издоголасно за пружити помоћ нашем брату Србину ма ће био, покуписмо ону следећу суму сваки по могућности.

Добровољни прилози јесу: По пет долара: Јово С. Јоветић, Васо Медиговић, Томо Р. Вукмановић, Томо Франовић, Мато и Спасоје Вендераћ;

- по два долара: Марко Кенгера, Марко Вуковић; по долара 150: Лазар Брајовић, Илија Гобовић; по долара 1: Филип Кенгера, Никола Васковић, Илија Кокот, Саво Р. Вуковић, Томо Греговић, Илија Мориц, Крсто Вукосавовић, Томо Кенгера, Петар Продановић, Видак Средановић, Радван Р. Гркавац, Саво Ђукановић, Крсто Вуковић, Лазо Греговић, Крсто Греговић, Ђорђе Ж. Стијачић, Марко Давидовић, Иво Андрић, Митар Тодорица, Марко Драшковић, Мијада Харлаш, Михаило Л. Поповић, Урош Ж. Стијачић, Јанко Ж. Стијачић, Милан Ј. Гавриловић, Јово М. Франићевић, Мирко Миловић, Мило Франићевић, Нико Пламенац, Јово Коичић, Филип Вуковић, Нико Ђурашевић, Крсто Миџор, Радивоје Церковић, Видо Рафеновић, Герман Косановић, Гомо Ратковић, Благоје Самарић, Ђуро Врбица, Божо Поробић, Пајо Божовић, Марко Орландић, Митар К. Медиговић, Марко Павловић, Стеван Јаншевић, Томо Анђус, Н. И. Медиговић, Никола Митровић, Крсто Миџор, Јевто Вуковић; по 50 центата: Јован Бендераћ, Дане Вуксан, Ристо Поробић, Иво Побор, Горчин Ђамјановић; по 25 центата: Ђуро Вуковић.

Поменути дародавцима нека је вјечита благодарност и признање на оваком хуманитарном подухећу.

Бизбее Аризона, 16. априла 1912.

Прималац новца, Р. 366, бр. 439, 1,1 Томо Радов Вукмановић.

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Сматрам за свету дужност, да овим путем изјавим моју дубоку и вјечиту благодарност велеученоме господину др-ру Станку Матановићу управнику болнице «Данило I» на Цатињу, који ми је онако тешку рану на нози својим особитим знањем и на далеко познатом вјештинском излјечено тако да могу сада слободно кретати.

Не могући се никако одужити за учињено ми добро молим свемогућег, да га одржи здрава и чила до дубоке старости, како би и даље био од користи народу, који му се буде обраћао за помоћ.

Котор, 24. маја 1912.

Захвални, Урош Буронић, трговац.

Р. 93, бр. 467, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

За навјек ожаловшени, изненадним губитком нашег нигда неирежаљеног сина, односно брата, њега и стрица

† Савића Пајова Лаковића

који се 9. овог мјесеца, а у 30 години своје младости, нехотично револвером смртном раном погоди, баш онда кад га бијасмо са највећом радошћу дочекали, пошље петогодишњег пребивања у Америци.

Занајсветију дужност сматрамо овим изјавити доживотну благодарност нашој браћи Кучиња, који на изненадни глас ове погибје похиташе и онако својски нашег брата ожалише; капетану Крсту Ивановићу, п-пор. Миљану Ивановићу и бар. Боку Ивановићу са Сјеничанима; п-пор. Миласаву Спашу, бар. Пауну Мијовићу са Ђештанима; барјактарима: Ђоки Ивановићу, Ђовици Јокановићу са Врбичанима; попу Перу Ивановићу и бар. Павићу Ивановићу са Доњо-Медуњанима; Марку Поповићу са Горњо-Медуњанима.

Особито, вјечито смо благодарни проту Павлу Петровићу са Косоранима; попу Илији Чејовићу, оф. Радони Прелевићу и Пауну Павићевићу са Убљанима.

Неизмјерна хвала учитељу Милети Поповићу са Дољанитанима; оф. Ристу Прелевићу са браћом Прелевићима, учитељу Николи Ивановићу, који са ђацима основне школе присуствова сироводу. Незаборавна хвала нашим пријатељима: бар. Ђетку Аћинићу, Вуко Аћинићу са Пиперима; Нову Миловићу са Безјовићима; Савићу Зечевићу са браћом Зечевићима.

Срдачна хвала Фондањанима, Купусчанима, Дућићима и свима оним, који нам ма којим путем саучешише изјавише, те у неколико нашу жалост ублажише.

Искрена хвала свештеницима: проту Петровићу и попу Захарији Чејовићу, који над покојником опјело извршише.

Доживотна хвала п-пор. Митру Лаковићу и оф. Симу Лаковићу са нашом браћом, који труде не пожалише, те нашег покојника онако својски оплакаше и до вјечне куће испратише.

Медун, 21. маја 1912 год.

Ожаловшени: отац Пејо; мајка Теодора; браћа: Милован, Саво, Петар и Иван; братанић Благо; снахе: Иконија, Мара и Тодорица са осталом родбином. Р. 270, бр. 464, 1,1

ЈАВНА БЛАГОДАРНОСТ

Поражени смрћу нашег нигда незаборавног оца, односно стрица

† Мила Никова Лековића

који се пресели у вјечност 11. маја ове године, у 80. години свог живота, сматрамо за свету дужност овим изјавити вјечиту благодарност свима оним, који присуствоваше при покојниковом погребу, или нам ма којим редом изјавише саучешише било лично, телеграфски или писмено, — те нам у неколико бол ублажише.

Године, 22. маја 1912.

Ожаловшени: кћер Стане; синовац Ђуро са свом породицом Лековића. Р. 75, бр. 441, 1,1